

Adalékok a sófár tárgy történetéhez

OLÁH JÁNOS

Országos Rabbiképző-Zsidó Egyetem (OR-ZSE)

A sófár tárgy történetéhez fogok adalékokkal szolgálni, és e rituális tárgyhoz kötődő, az úgynevezett Írásbeli és Szóbeli Tanban található egypár szöveg; valamint néhány zsidó néprajzi vonatkozás segítségével.

A sófár egy kóser állat szarvából készült, ősi zsidó „hangszerszám”, amellyel bizonyos hangokat lehet hallatni. Fújásának és hangjainak igen sok és érdekesebbnél érdekesebb magyarázata van, számos dolgot jelképez, többféle értelmezése ismert, ezek közül „szemelgetek” néhányat, hiszen Kohlbach Bertalannak, az egyik legjelentősebb zsidó folkloristának a szavaival élve: „*Kell, hogy valami mystikus vonás legyen a zsidó élet legkomorabb élményei és ezen fúvó-hangszer között.*”¹

Külön kitérek a sófárnak a zsidó liturgiában betöltött szerepére és funkcióira; ünnepeket és bizonyos eseményeket jelző tisztjére; amellet a temetéseken és a kiátkozásoknál betöltött szerepére; valamint napjainkban és az eljövendő időben történő alkalmazására.

A sófár szó a *Tanah*ban hatvankilenc alkalommal² fordul elő, ezen locusok közül csak néhányal foglalkozom; úgyszintén egypár talmudi, midrási előfordulással és egy gemátriai indoklással, kitérve a sófár ros hásánákor történő használatához kötődő, Száádjá gáon, RÁMBÁM és a Zóhár által írt magyarázatokra, megokolásokra.

¹ Kohlbach Bertalan: A kürt szava. Adatok a zsidó néprajzhoz. In: *IMIT Évkönyv - 1915.* (Bp., 1915). Újra kiadva: Uő.: *A zsidó néprajzról.* (Gabbiano Print-Bp., 2007) /Magyar Zsidó Tudományok 4. kötet/ p. 47.

² SHOFAR. In: *Encyclopaedia Judaica.* / Ed. Michael Berenbaum and Fred Skolnik. 2nd ed. Vol. 18. (Keter-Jerusalem, 2007) p. 506.